

Η ΙΣΤΟΡΙΑ που θα ακολουθήσει έχει δύο πρωταγωνιστές. Μοιάζει κάπως με το τανγκό που κανένας δεν μπορεί να το χορέψει χωρίς παρτενέρ. Από τη μία πλευρά, τα παιδιά των φαναριών που αφήνουν τους δρόμους της πολυβόρας πόλης, μετατρέπονται σε μαθητές και ανακαλύπτουν στα 12 χρόνια τους τη γλύκα της μάθησης, αποκτώντας δικαίωμα στη ζωή και στο όνειρο, και από την άλλη κάποιοι άνθρωποι οι οποίοι παίρνουν τα παιδιά αυτά από το χέρι, τα αγκαλιάζουν και τα οδηγούν σε έναν καλύτερο κόσμο. Κανένας άλλος δεν θα μπορούσε να περιγρά-

ψει αυτή την αλλαγή καλύτερα από τη μικρή Γιουζιά: «*Το σχολείο μου αρέσει πάνω απ' όλα στη ζωή μου. Ως τα 12 μου δεν πήγαμε σχολείο γιατί είχαμε κάποιες οικονομικές δυσκολίες στο σπίτι και δούλευα στον δρόμο πουλώντας λουλούδια μαζί με τα εξι αδέρφια μου. Σήμερα είμαι υπερήφανη για τον εαυτό μου γιατί όταν ήρθα εδώ δεν ήξερα τι σημαίνει η λέξη αρχαία και σήμερα έγραψα άριστα Ευριπίδη. Στο μέλλον θέλω να σπουδάσω και να γίνω δασκάλα, σαν τη δασκάλα εκείνη που με οδήγησε μακριά από τα φώτα των φαναριών...*»

■ Όταν η ιδιωτική πρωτοβουλία αναλαμβάνει έργα που ανήκουν στην αρμοδιότητα του κράτους

Από τα φανάρια στα θρανία

Τη μικρή Γιουζιά τη βρήκαμε στο τριώροφο κτίριο που βρίσκεται επί της οδού Αρίστονου στον Κολωνό. Ένα κτίριο που, ενώ δεν θυμίζει τίποτα από σχολείο, «διδάσκει» καθημερινά γράμματα σε περίπου 70 παιδιά των φαναριών, τα περισσότερα από τα οποία είναι τοιγανάκια από τη Θράκη. Τα παιδιά αυτά θα βρίσκονταν ακόμη στους δρόμους αν δεν είχε επιδείξει ευαισθησία μια γυναίκα, η κυρία Μυρτώ Λαιμού, ιδρύτρια του Κέντρου Συμπαράστασης Παιδιών και Οικογένειας: «*Εργαζόμουν στην περιοχή για χρόνια ως κοινωνική λειτουργός και όταν συνειδητοποίησα τις ανάγκες αυτών των παιδιών αποφάσισα να κάνω κάτι. Στην αρχή απευθύνθηκα σε δήμους και νομαρχίες, χωρίς να λάβω όμως την παραμικρή ανταπόκριση. Όταν είδα ότι κανένας δεν ενδιαφέρεται για το μέλλον αυτών των παιδιών, που αποτελούν έναν σημαντικό πληθυσμό στην περιοχή του Κολωνού, αποφάσισα να τα βοηθήσω μόνη μου με κάποιες μικρές οικονομίες που διέθετα. Υστερα βοήθησαν φίλοι και σύλλογοι και το τελευταίο διάστημα μας δίνει μια μικρή βοήθεια το υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας*» λέει η κυρία Λαιμού και συμπληρώνει: «*Εμείς δεν είμαστε σχολείο ούτε έχουμε σκοπό να αντικαταστήσουμε το σχολείο. Προσπαθούμε να βοηθήσουμε τα παιδιά αυτά να αποκτήσουν βασικές γνώσεις ώστε να μπορούμε να τα κατατάξουμε στη συνέχεια σε σχολεία της περιοχής. Εργο μας είναι, δηλαδή, η σχολική προετοιμασία και υποστήριξη*».

Το έργο του Κέντρου δεν σταματά όμως εδώ. Στο πλάι των παιδιών αυτών «στέκει» μια ομάδα 15 ατόμων που είτε εθελοντικά είτε με έναν συμβολικό μισθό τα φροντίζουν σαν δικά τους παιδιά. Στο ισόγειο του κτιρίου λειτουργεί ειδικός χώρος όπου οι δασκα-

λοι επιτελούν και... χρέη γονέων: «*Όταν αναλαμβάνεις να σταθείς δίπλα στα παιδιά αυτά, δεν μπορείς να περιοριστείς σε εκπαιδευτικές αρμοδιότητες, ό,τι πτυχίο και αν διαθέτεις. Εγώ έχω αναλάβει, όπως άλλωστε όλοι οι εργαζόμενοι του Κέντρου, μια μικρή ομάδα παιδιών τα οποία τα πηγαίνουμε στο σχολείο, τα κάνω μπάνιο, τα κουρεύω, τους αλλάζω ρούχα. Όταν αυτά τα παιδάκια δεν έχουν στο σπίτι τους νερό, υποχρεούμαστε να τα κάνουμε μπάνιο διότι δεν θέλουμε να πηγαίνουν βρώμικα στο σχολείο και να αισθάνονται ότι διαφέρουν. Πρώτη μας δουλειά είναι να τα κάνουμε να αποκτήσουν μια στοιχειώδη κοινωνικότητα ώστε να μπορούν να ενταχθούν στη συνέχεια στο σχολείο*» σημειώνει η κυρία Ελευθερία Καραγιώργη, ειδική προσχολικής αγωγής. Οι ίδιοι άνθρωποι φροντίζουν ακόμη και για

τη διατροφή των μικρών μαγειρεύοντάς τους σε καθημερινή βάση, ενώ από δίπλα τους δεν λείπει ειδική παιδοψυχολόγος, αρμόδια για να «ταΐσει», όπως λέει, τις πεινασμένες τους ψυχές...

Εργασία στον δρόμο, συνθήκες απόλυτης φτώχειας, γονείς απόντες: «*Πάρα πολλά παιδιά έχουν σοβαρά προβλήματα στη συμπεριφορά τους τα οποία εξωτερικεύουν συνήθως με επιθετικότητα, πράγμα αναμενόμενο από τη στιγμή που δεν καλύπτονται βασικές ψυχοσωματικές ανάγκες τους, όπως η ηρεμία και η ασφάλεια. Προσπαθώ να τα μάθω μέσα από τον διάλογο να διαχειρίζονται τα συναισθήματά τους*» λέει η ψυχολόγος του Κέντρου κυρία Ελένη Πεφάνη. Πολλά από αυτά όχι μόνο νιώθουν τον χώρο σαν σπίτι τους, αλλά όταν η πόρτα τους κλείνει ζητούν από τους εργαζόμενους να τα πάρουν μαζί τους, στο δικό τους σπίτι: «*Τα*

Από τη ζωή των παιδιών και των εφήβων στο Κέντρο Συμπαράστασης. Κάτω δεξιά, τα παιδιά αγκαλιάζουν την κυρία Μυρτώ Λαιμού όπως τα αγκάλιασε και αυτή

παιδιά αισθάνονται τον χώρο αυτό σαν σπίτι τους διότι τους καλύπτει πολύ βασικές ανάγκες τους, όπως το φαγητό και το μπάνιο. Κάποιες φορές μου ζητάνε να τα πάρω μαζί μου, στο σπίτι μου, παράκληση που φανερώνει τις δυσκο- λες συνθήκες κάτω από τις οποίες μεγαλώνουν» υπογραμμίζει η κυρία Πεφάνη. Ένα

από τα μελανότερα σημάδια που προσαθούν να οβήσουν οι αρμόδιοι από τις καρδιές των μικρών είναι εκείνο που επήλθε από τη ρατσιστική συμπεριφορά των συνομηλικών τους. «*Προημέριω να έρχομαι εδώ. Δεν θέλω να πηγαίνω σχολείο γιατί τα άλλα παιδιά με κοροϊδεύουν και στο διάλειμμα με λένε γύφτου*» λέει ο 13χρονος

Σαμπρί. Ακρότητες που δυστυχώς δεν εξαντλούνται στη συμπεριφορά των συμμαθητών τους και οι οποίες πηγάζουν πολλές φορές και από την ίδια την κοινωνία.

«*Τι να το κάνω αυτό που φέρατε;*» μου έλεγαν οι περισσότεροι δάσκαλοι όταν πήγαμε να εγγραφώ κάποιο παιδί σε σχολείο της περιοχής» λέει η κυρία Λαιμού και συμπληρώνει: «*Στην αρχή συνάντησα εντονότερες αντιδράσεις από δασκάλους και διευθυντές. Το υπουργείο Παιδείας μόλις πριν από λίγο καιρό πήρε σαφή θέση ξεκαθαρίζοντας στους αρμοδίους των σχολείων της περιοχής ότι υποχρεούνται να δέχονται στις αίθουσές τους τα παιδιά αυτά*».

Ελλείψει ενδιαφέροντος από την πολιτεία και την αυτοδιοίκηση καθημερινά ζητούν χείρα βοηθείας από το Κέντρο τουλάχιστον 15 οικογένειες τογάνων για θέματα επιδομάτων, ιατρικής περίθαλψης και ασφάλισης: «*Τα παιδιά δεν φτυρνάνε από μόνα τους. Πίσω από ένα προβληματικό παιδί είναι βέβαιο ότι υπάρχει μια προβληματική οικογένεια. Γι' αυτό προσπαθούμε να βοηθήμε και τους γονείς με διάφορα μέσα*» λέει η κυρία Μαρία Σωτηροπούλου, κοινωνική λειτουργός του Κέντρου.

ΕΦΗΒΟΙ

«Έχουμε προβλήματα αλλά δεν είμαστε κακοί»

Οι 15 έφηβοι τογάνων που «φοιτούν» σε παράρτημα του Κέντρου Συμπαράστασης Παιδιών και Οικογένειας σε κτίριο επί της οδού Γιατράκου, στο Μεταξουργείο, δεν έχουν πάει ποτέ σχολείο ενώ κάποιοι άλλοι το εγκατέλειψαν νωρίς. «*Οι έλληνες δάσκαλοι έδιναν σημασία μόνο στα δικά μας παιδιά και δεν μας συμπαθούσαν. Συνεχίζω το σχολείο γιατί υπάρχουν άνθρωποι που μας αγαπούν πολύ. Μας μαθαίνουν πράγματα, μας βρίσκουν δουλειά και μας καταλαβαίνουν. Θέλουμε να τελειώσουμε το σχολείο για να σταματήσουμε να βγαίνουμε στους δρόμους, για να βρούμε και εμείς μια δουλειά όπως όλοι οι άνθρωποι. Με απολυτήριο δημοτικού μπορείς να βγάλεις ναυτικό φυλλάδιο και να πας ατριο-μεθαύριο στα καράβια ή σε μια τεχνική σχολή*» λέει ο Ράντζο. Το 2002 επτά παιδιά άνω των 16 ετών που δεν παρακολούθησαν το δημοτικό σχολείο βοηθήθηκαν από το Κέντρο και κατάφεραν

να πάρουν το απολυτήριο του δημοτικού.

«*Στην αρχή περνούσα κάθε πρωί από το σπίτι καθενός και του χτυπούσα την πόρτα για να τον ξυπνήσω προκειμένου να έρθει στο μάθημα. Μετά από λίγο έμαθαν να έχουν συνέπεια. Είναι τραγικό να μην υπάρχει κάποιο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για να ενταχθούν τα παιδιά αυτά*» λέει ο εκπαιδευτικός του Κέντρου Εφίβων κ. Χριστόφορος Κοτσάκης.

Ότε στο κτίριο αυτό οι προσπάθειες των αρμοδίων περιορίζονται σε θέματα εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Πέρα από τη διδασκαλία βασικών μαθημάτων, όπως ορθογραφία, ανάγνωση, αριθμητική και κοσμογονία προκειμένου τα παιδιά να δώσουν εξετάσεις και να πάρουν απολυτήριο δημοτικού, βασικός στόχος του Κέντρου είναι η επαγγελματική τους αποκατάσταση. «*Από τον Ιανουάριο έχουμε ξεκινήσει ένα πρόγραμμα εισαγωγής στην απασχόληση σε συνεργασία με διαφημιστικά γραφεία διανομής φυλλαδίων*».

Ετσι τα παιδιά βγάζουν ένα μεροκάματο και δεν χρειάζεται να γυρνούν στους δρόμους με χαρτομάντιλα και λουλούδια στο χέρι» υπογραμμίζει ο κ. Κοτσάκης. Επιπλέον το Κέντρο φροντίζει για την ιατρική περίθαλψη των παιδιών σε συνεργασία με ιατρικές σχολές και για την ψυχαγωγία τους διοργανώνοντας εκδρομές και επισκέψεις σε διάφορους χώρους.

«*Φταίτε και εσείς οι δημοσιογράφοι που παρουσιάζετε εμάς σαν ζητιάνους και τους γονείς μας σαν ανθρώπους που εκμεταλλεύονται τα παιδιά τους. Αντί να κάνετε κάτι δραστητικό, το μόνο που κάνετε είναι να δίνετε μια άσχημη εικόνα για εμάς. Σίγουρα έχουμε προβλήματα, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι είμαστε κακοί. Δεν σας ενδιαφέρει για ποιον λόγο είμαστε στους δρόμους. Σας ενδιαφέρει να δείχνετε ότι οι δρόμοι σας γέμισαν από εμάς... τους γύφτους*» μας φώναξε προτού κλείσουμε πίσω μας την πόρτα του Κέντρου Εφήβων ο 19χρονος Φώτης.